

Araştırma Makalesi/Research Article

Maki Türlerinin Küre Dağlarında Erişebildikleri Maksimum Yükselti

The Maximum Upgrades That Machine Species Can Achieve on the Küre Mountains

Duran AYDINÖZÜ ¹ & Asım ÇOBAN ²

Geliş/Received: 15.09.2022

Kabul/Accepted: 28.12.2022

Öz

Makro iklimlerin yanında mikro ölçekte iklim çeşitliliğine sahip olan Anadolu coğrafyasında tesir sahası en geniş olan iklim tereddütsüz Akdeniz iklimidir. Subtropikal iklimler kategorisinde yer alan Akdeniz ikliminin gerek sıcaklık, gerekse yağış rejimlerinin kısmi de olsa diğer iklim kuşaklarımızda da etkisinin görüldüğü bilinen bir gerçektir. Akdeniz iklim kuşağının hâkim bitki türü kızılçamdır (*Pinus brutia*). Geçmişten günümüze kadar kuvvetli bitki tahribinin yaşandığı Akdeniz iklim kuşağında hâkimiyetini kaybeden kızılçamların yerine, orman altını oluşturan maki formasyonu hâkim olmuştur. Bu çalışmada Akdeniz kıyı kuşağında 1000 m'ye, Ege kıyılarında yer yer 800 m'ye, Güney Marmara kıyılarında 500 m'ye, Karadeniz kıyılarında ise psödomaki formasyonu olarak 150-200 m'ye kadar çıkabilen maki elemanlarının araştırma sahasında çıkabildiği seviyelerin tespit edilmesi ve nedenlerinin ortaya konulması hedeflenmiştir. Araştırmanın sonucunda sahada tespit edilen 12 maki elemanından katır turnağı (*Spartium junceum*) 750 m'ye, sandal ağacı (*Arbutus andrachne*) 900 m'ye, katran ardıcı (*Juniperus oxycedrus*), defne (*Laurus nobilis*) ve boyacı katır turnağı (*Genista tinctoria*) türlerinin ise 1000 m'ye kadar çıkabildikleri görülmüştür. Sahada varlığı tespit edilen maki elemanlarından menengiç (*Pistacia terebinthus*) 1100 m'ye, akçakesme (*Phillyrea latifolia*) 1125 m'ye kadar çıkabildiği görüldükçe, laden (*Cistus salviifolius*) ise sahada görülen maki türlerinin çıkabildiği en yüksek seviye olan 1300 m'ye kadar çıkabilmiş tür olarak belirlenmiştir. Bilinenin aksine maki türlerinin Karadeniz kıyı kuşağında bu seviyelere kadar çıkabilmesine bakı faktörünün ve kuzey sektörlü serin rüzgârların etkisini zayıflatan topografik koşulların neden olduğu açıkça görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Küre dağları, Maki formasyonu, Karadeniz bölgesi, Vejetasyon

Abstract

Without a doubt, the Mediterranean climate has the greatest influence area in Anatolian geography, which has climate diversity on both a micro and macro scale. It is a known fact that the Mediterranean climate, which is in the category of subtropical climates, is affected by both temperature and precipitation regimes, albeit partially, in other climatic zones. The dominant plant species of the Mediterranean climate zone is red pine (*Pinus brutia*). Red pines, which lost their dominance in the Mediterranean climate zone, where strong plant destruction has been experienced from the past to the present, have been replaced by the maquis formation, which forms the forest floor. The goal of this study is to determine the levels of maquis in the research area, which can reach 1000 m in the Mediterranean coastal belt, 800 m in the Aegean coast, 500 m in the South Marmara coast, and 150-200 m in the Black Sea coast as a pseudomachine formation, in order to uncover the causes. As a result of the research, among the 12 maquis found in the field, mullein

¹Sorumlu Yazar/Corresponding Author, Prof. Dr. Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü daydinozu@kastamonu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-2777-0024>

²Prof. Dr. Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü asim.coban@amasya.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-7860-7561>

(*Spartium junceum*) reached 750 m, sandalwood (*Arbutus andrachne*) reached 900 m, tar juniper (*Juniperus oxycedrus*), laurel (*Laurus nobilis*) and dyer's mullein (*Genista tinctoria*) It has been observed that species can reach up to 1000 m. Among the maquis found in the field, it can be seen that menengiç (*Pistacia terebinthus*) can go up to 1100 m, maple (*Phillyrea latifolia*) can reach up to 1125 m. both identified as species. The Spruce (*Cistus salviifolius*) was determined to be the species that could reach 1300 m, which is the highest level of maquis species seen in the field. Contrary to what is known, it has been clearly seen that the view factor and topographical conditions that lessen the effect of the cool winds in the northern sector caused the maquis species to reach these levels in the Black Sea coastal zone.

Keywords: Kure Mountains, Maquis Formation, Black Sea Region, Vegetation

1.GİRİŞ

Çalışmanın konusunu oluşturan maki toplulukları Akdeniz ikliminin çalı formasyonudur. Akdeniz ikliminin hakim ağaç türü olan kızılçam ormanlarının ormanaltını oluşturan maki formasyonu, kızılçam ormanlarının tahrip edildiği ortamlarda sahaya hakim olarak birincil formasyon özelliği kazanmaktadır. Yayılış alanı Akdeniz ikliminin etkili olduğu alanlar olan maki türleri, denizel etkilerin sokulabildiği, sıcaklık şartlarının elverişli olduğu alanlara da sokulabilmektedir. Akdeniz iklim kuşağının dışında kalan alanlardaki maki varlığı araştırmacıların bir kısmı tarafından relik tür olarak nitelendirilirken, bazı araştırmacılar da mikroklimatik koşulların maki türlerinin tutunabilmesine neden olabildiğini, dolayısıyla bazı sahalardaki maki varlığının relik değil, doğal olduğunu belirtmişlerdir. Nitekim Erinç, ‘Karadeniz kıyılarında ve vadileri takiben iç kesimlere sokulan maki elemanları, interglasyal devrelerde buralara kadar sokulan Akdeniz bitki örtüsünün kalıntılarıdır. Yani relik türlerdir. Dolayısıyla Akdeniz bitkilerinin buralarda bulunuşu, geçmişe ait saha genişleme ve daralmalarıyla ilgili olsa gerektir’ demektedir (Erinç,1967: 123).

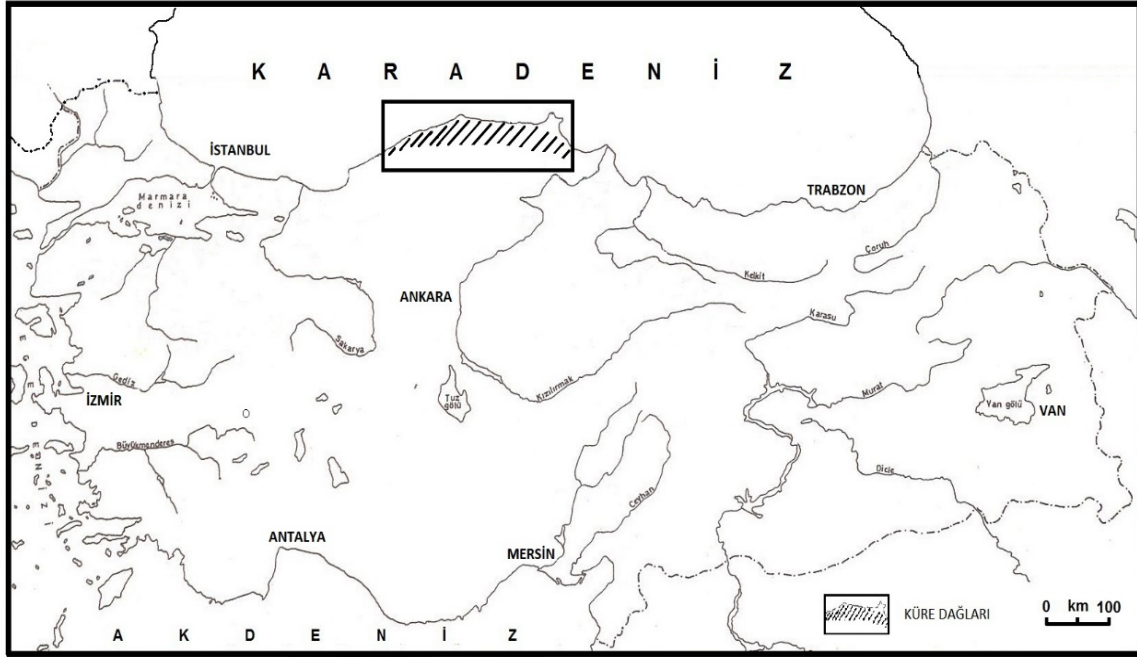
Karadeniz kıyıları ve kıyı gerisinde yer alan maki türlerinin arasında Karadeniz formasyonuna ait nemcil karakterli çalı türleri de yer almaktadır. Genel olarak ‘psödomaki’ formasyonu olarak tanımlanan bu çalı topluluğuna ‘Trabzon makisi’ isminin verildiğine işaret eden İnandık ‘burada orman güllerinin mevcudiyetinin ve ayrıca birçok nemcil bitkinin bu formasyonu asıl makiden ayırdığını ifade etmektedir (İnandık, 1969: 181). Yine İnandık ‘kolşik flora sahasında bazı orman ağaçlarının ortadan kaldırılmasıyla, buralarda orman güllerinin hakim olduğu bir maki manzarasının görüldüğünü kaydederek, inceleme sahamızın da içinde yer aldığı, kıyıdan başlayarak 600-800 m yüksekliklere kadar yükselebilen bu sahaya Rhododendronlu maki denilebileceğini belirtmektedir (İnandık, 1965: 16-17).

Karadeniz kuşağında tutunma imkanı bulan maki türlerinin içinde daha çok nemcil ortamı seven türlerin yer aldığı, sıcak ortam isteyen türlerin Karadeniz kıyılarına kadar çıkamadığı görülmektedir. Karadeniz kenar kesiminde tutunan maki türlerine Karadeniz ikliminin karakteristik nemcil çalı türleri de refakat eder. Bu formasyonla ilgili olarak Kaya ve Aladağ ‘Karadeniz kıyıları boyunca, Akdeniz iklim şartlarının görüldüğü alanlarda psödomaki denilen farklı bir bitki topluluğu vardır. Bunlar orman örtüsünün tahrip edildiği alanlarda yayılış gösterirler. Çalı formunda olan bu bitkilerin birçoğu herdem yeşil olan türlerden oluşur’ demektirler (Kaya & Aladağ, 2009: 68).

Küre dağları, Karadeniz Bölgesi’nin Batı Karadeniz bölümü içinde yer alır. Kütle, batıda Amasra – Bartın – Bartın çayı, doğuda Kızılırmak, Güneyde Gökırmak ve Araç çayı, kuzeyde Karadeniz ile çevrilidir. Sahada bitki topluluklarının esasını, dağlık kütlelerin bütün kuzey yüzlerini ve güneye dönük yüzlerdeki kabul havzalarını kaplayan nemli ormanlar; yüksek kesimlerdeki kabul havzaları dışında güney yüzlerdeki kuru ormanlar

ve kıyı bölgesinde orman tahrip alanlarını kaplayan psödomaki toplulukları oluşturur (Şekil 1).Psödomaki formasyonu içindeki maki elemanları, araştırma sahasının Karadeniz kıyıları, Karadeniz'e paralel uzanan Küre dağları dağlık kütesinin kuzey etekleri, deniz etkisinin sokulduğu akarsu vadileri boyunca ve nemli ormanların tahrip edildikleri yerlerde görülür. Ayrıca başta Gökırmak vadisinin batıya yöneldiği Göldağı – Taşköprü arasındaki kızılçam ormanları olmak üzere orman alt katını oluştururlar. Araştırma sahasında dar bir alanda yayılış gösteren bu formasyon içindeki maki elemanlarının çıkabildiği yükselti sınırı yer yer değişmekle beraber, Karadeniz sahil kesiminde genellikle ortalama 300 metre ve daha geniş yayılışını ise vadiler boyunca (1000 m. ve üzeri) yapmaktadır.

Şekil 1. İnceleme Sahasının Lokasyon Haritası

Bilindiği gibi psödomaki formasyonu, Akdeniz damgasını taşıyan maki elemanları ile Karadeniz etkisini aksettiren nemcil ve kışın yapraklarını döken ağaçların bir arada buldukları bitki topluluklarıdır. İnceleme bölgesindeki psödomaki formasyonu içindeki maki elemanlarının çıkabildikleri maksimum yüksekliklerin tespiti için Küre dağlarında kuzey – güney istikametinde alınan kesitlerden yararlanılmıştır. Sahilden itibaren kesitler boyunca Psödomaki formasyonu içinde var olan maki elemanlarının erişebildikleri yükseklikler tespit edilmiştir. Maki elemanlarının her biri, bulunduğu kesim, yer, maki türü, yükselti ve hakim ağaç türü olarak ayrı ayrı tablolar halinde eklerde verilmiştir (Tablo 1-11).

2. KÜRE DAĞLARINDA PSÖDOMAKİ FORMASYONUNU TEŞKİL EDEN BAZI MAKİ ELEMANLARININ ERİŞEBİLDİKLERİ YÜKSELTİLER

Maki formasyonu, Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü bölgelerde asli ormanın tahribinden sonra, özellikle kıyı bölgelerinde gelişmiş, yaz – kış yaprağını dökmeyen 1-2 m. yüksekliğinde, ince gövdeli türlerden oluşan çalı topluluğudur. Uzun süre tahrip görmeyen yerlerde, elemanları birer orman ağacı halini alan maki, asli bir formasyon olmayıp, ormanın tahribi sonucu ortaya çıkan ikincil bir formasyondur (Dönmez, 1985). Maki türleri, Akdeniz ikliminin kendini hissettirdiği sahalarda da bu iklimin etkisinin

azalması oranında, tür sayısı azalmış olarak yer alırlar. Maki elemanları, derin kök geliştirmelerinden dolayı, sığ topraklı, taşlık – kayalık arazilerde de yer alırlar. Bütün yıl yeşil kalabilen maki türleri, oldukça hızlı büyürler. Maki olarak belirtilen ağaççık veya uzun boylu çalılar, Akdeniz ikliminin tipik elemanı olup bunlar, kızılçam ormanlarının ağaççık katını oluşturmaktadır. Kızılçam ormanları çeşitli yollardan ortadan kaldırıldığında, ortam bu ağaçlar tarafından kaplanmakta ve böylece ağaççık şeklinde olan topluluklar meydana gelmektedir. Bu örtü kendi haline bırakıldığında genellikle kızılçam gibi gövde ve boylanma yapmamakla beraber, ağaç haline gelmektedir. Birer maki elemanı olan kocayemiş (*Arbutus unedo*), defne (*Laurus nobilis*) ve akçakesme (*Phillyrea latifolia*)'nin Kefken civarında 8-10 metreye kadar boylandığını ve 30-40 cm çapında gövdeler oluşturduğunu belirten Dönmez, İzmit'in kuzey doğusundaki Tekke köyü mezarlığında 25-30 metre boyunda ve 70-80 cm. çapında kermez meşesi (*Quercus coccifera*) ağaçları tespit etmiştir. Dönmez, Kefken dolaylarındaki maki elemanlarının ağaç haline gelmesini Karadeniz'in nemli etkisine, kermez meşelerinin (*Quercus coccifera*) varlığını ise mezarlığın koruma altında olmasına bağlamaktadır.

Makinin belli başlı elemanlarını kocayemiş (*Arbutus unedo*), sandal (*Arbutus andrachne*), funda (*Erica arborea*), süpürge çalısı (*Colluna vulgaris*), menengiç (*Pistacia terbinthus*), sakız (*Pistacia lentiscus*), mersin (*Myrtus communis*), keçiboynuzu (*Ceratonia siliqua*), pırnal meşesi (*Quercus ilex*), kermez meşesi (*Quercus coccifera*), delice (*Olea oleaster*), akçakesme (*Phillyrea latifolia*), defne (*Laurus nobilis*), erguvan (*Cercis siliquastrum*), katran ardıcı (*Juniperus oxycedrus*), teşbih (*Styrax officinalis*), katırtırnağı (*Spartium junceum*), zakkum (*Nerium oleander*), laden (*Cistus*) oluştururlar.

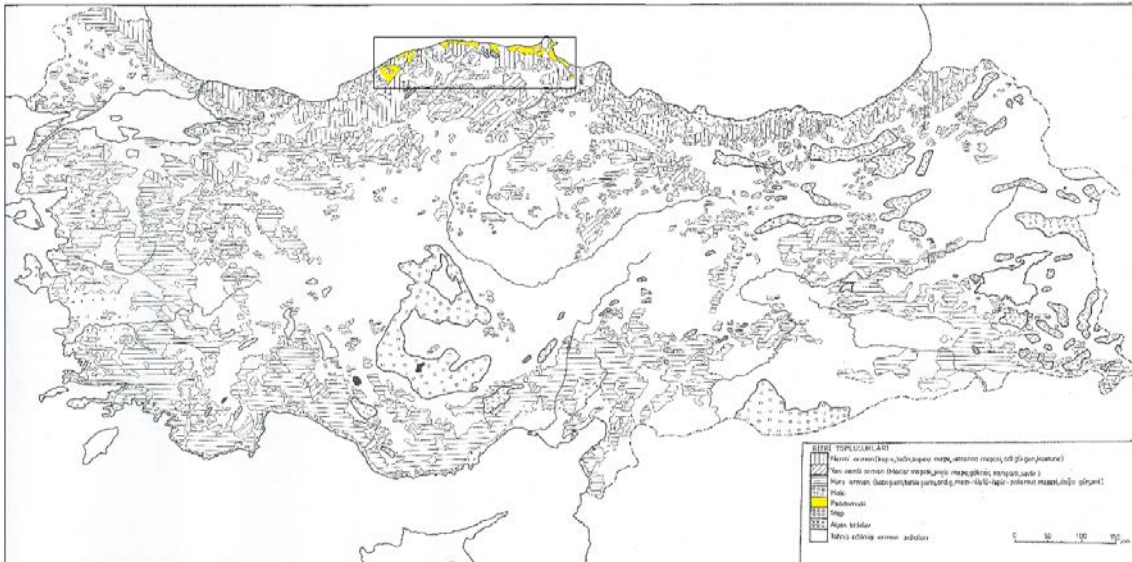
Dönmez (1985)'e göre bu türler içerisinde sakız (*Pistacia lentiscus*), mersin (*Myrtus communis*), keçiboynuzu (*Ceratonia siliqua*) ve pırnal meşesi (*Quercus ilex*) hakiki Akdeniz ikliminin karakteristik türleri olup, bu iklimin hüküm sürmediği yerlerde pek yetişmez. Diğer maki elemanları Akdeniz ikliminin tesir sahalarına sokulabilirler. Türkiye'nin Akdeniz kıyılarında yukarıda sayılan maki elemanlarından sakız (*Pistacia lentiscus*), mersin (*Myrtus communis*), keçiboynuzu (*Ceratonia siliqua*) ve pırnal meşesi (*Quercus ilex*) geniş bir yayılışa sahip oldukları halde, gerçek Akdeniz iklim sahasının dışına çıkılınca bu türler ortadan kalkar. Gerçek Akdeniz iklim sahasından uzaklaştıkça, maki hem türce azalır, hem de yükseltisinden kaybeder. Akdeniz kıyılarında, 18-20 türden meydana gelen maki elemanları, bu kıyılardan uzaklaştıkça gittikçe azalır; Ege kıyılarında 13-14 türe; Marmara kıyılarında 8-10 türe; Karadeniz kıyılarında 4-5 türe iner. Yine Akdeniz kıyılarında ortalama 800-900 m. ye, Ege bölgesinde 500-600 m. ye, Marmara bölgesinde 300-400 m. ye, Karadeniz kıyılarında ise 150-200 m. ye kadar çıkabilirler. Türlerdeki azalma, sözü edilen bütün bölgelerde yükselti arttıkça da kendini gösterir. Tipik maki formasyonu Akdeniz bölgesinde kıyılardan 800-900 metrelere kadar olan yükseltilerde yayılış gösterir. Oysa bu araştırma ile Küre dağlarında yukarıda ifade edilen Karadeniz kıyılarındakinden farklı olarak tür sayısının 4-5 değil, 11-12 olduğu ve çıkabildikleri yükseltilerin ise türlere göre değişiklik göstermekle beraber 1000 m. nin üstüne çıktığı tarafımızca tespit edilmiştir. Karadeniz'in nemli ve ılıtıcı etkisinin vadiler boyunca iç kesimlere sokulabilmesi neticesinde, psödomaki formasyonu içindeki bazı maki elemanlarının 1000 m. ve üstündeki yükseltilere kadar çıkabildikleri görülmektedir (Aktaş, 1996).

Batı Karadeniz bölümünde orman tahrip sahalarında geniş yayılışa sahip olan psödomaki; defne (*Laurus nobilis*), menengiç (*Pistacia terbinthus*), kocayemiş (*Arbutus unedo*), sandal (*Arbutus andrachne*), akçakesme (*Phillyrea latifolia*), laden (*Cistus*), delice (*Olea*

oleaster), katran ardıcı (*Juniperus oxycedrus*), mersin (*Myrtus communis*) ve funda (*Erica arborea*) gibi maki elemanlarıyla, ateş dikenini (*Pyracantha coccinea*), kurtbağrı (*Ligustrum vulgare*), adi muşmula (*Mespilus germanica*), adi fındık (*Corylus avellana*), çoban püskülü (*Ilex colchica*) ve ayı üzümü (*Vaccinium arctostaphylos*) gibi nemcil Karadeniz türlerinden oluşur ve 350 – 400 m. yüksekliklere kadar orman tahrip sahalarını kaplar. Bartın çayı boyunca da içerilere sokulan psödomaki, akçakesme (*Phillyrea latifolia*) gibi türlerle, daha çok güney yamaçlara bağlı kalarak devam eder (Yalçın, 1990).

Küre dağları ve çevresinde psödomakinin asıl yayılış alanı, ormanın tahrip edildiği kıyı bölgesidir. Bu kesimden itibaren başlayan psödomaki formasyonu 200- 250 m. yüksekliklere kadar çıkmaktadır (Şekil 2). Yatay yönde akarsu vadileri boyunca sokulan Karadeniz ikliminin etkisine bağlı olarak yer yer 750 metre ve üzeri yüksekliklere kadar uzanmaktadır (Aydınözü, 2008: 8). Akarsuların denize döküldüğü vadi ağızları ile kayın (*Fagus orientalis*), kızılçam (*Pinus brutia*) ve adi gürgen (*Carpinus betulus*), ormanlarının tahrip sahaları bölgede psödomakinin en yaygın olduğu yerlerdir. Sahada psödomaki formasyonu; funda (*Erica arborea*), kocayemiş (*Arbutus unedo*), sandal (*Arbutus andrachne*), menengiç (*Pistacia terbinthus*), defne (*Laurus nobilis*), akçakesme (*Phillyrea latifolia*), laden (*Cistus salviifolius*), katır tırnağı (*Spartium junceum*), katran ardıcı (*Juniperus oxycedrus*) ve mersin (*Myrtus communis*) gibi maki elemanlarıyla, kızılıçık (*Cornus sanguinea*, C. mas), adi fındık (*Corylus avellana*), adi muşmula (*Mespilus germanica*), geyik dikenini (*Crataegus monogyna*), kurtbağrı (*Ligustrum vulgare*) gibi kışın yaprağını döken ağaççıklardan ve orman gülü (*Rhododendron ponticum*), sırımbağı (*Daphne pontica*), taflan (*Laurocerasus officinalis*), üvez (*Sorbus torminalis*) gibi Karadeniz'e özgü nemcil türlerden oluşur. Gökırmak, Karamur ve Sarımsak çaylarının yukarı çıkışlarında, kıyıda bir hayli iç kesimlerde olmasına karşın 750 m. ye kadar bazı maki elemanlarının yetişme imkânı bulması, Karadeniz'in ılıtıcı etkisinin iç kesimlere sokulabilmesi ile ilgilidir (Aydınözü, 2002).

Şekil 2. Küre Dağlarında Psödomaki Sahası (Dönmez ve Günal, 1987'den uyarlanmıştır)

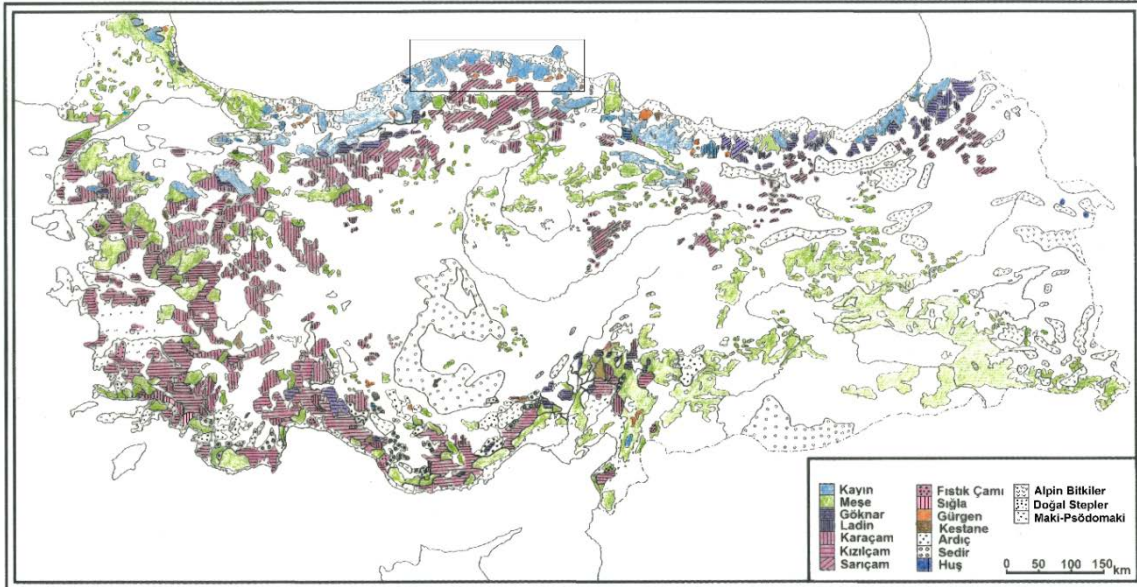
Karadeniz Bölgesinde Sinop yarımadasından doğuya doğru psödomaki içindeki maki elemanlarının sayısı giderek azalır. Gerze dolaylarında kıyıdaki orman tahrip alanlarından itibaren 350 m. lere kadar yayılış gösteren maki elemanları defne (*Laurus nobilis*), akçakesme (*Phillyrea latifolia*), katır tırnağı (*Spartium junceum*), laden (*Cistus*

salviifolius) dir. Bu kesimde maki elemanları içinde en fazla yükseğe (500 m.) çıkan akçakesmedir (Yalçın, 1990).

Görüldüğü gibi orman tahribinden sonra sekonder bir bitki topluluğu olarak ortaya çıkan maki formasyonunun Türkiye'deki asıl yayılış alanları Akdeniz ve Ege bölgelerinin kıyı kesimleriyle, deniz etkisinin sokulduğu vadi boylarıdır (Atalay, 1983). Küre dağlarında ise nemli Karadeniz etkisi altındaki kuzey etekleri, Karadeniz'e ait nemcil çalılar ile bazı maki elemanlarının bir arada bulunduğu psödomaki topluluklarıyla kaplıdır. Karadeniz etkisinin vadiler boyunca iç kısımlara sokulduğu, kuzeyin soğuk dalgalarından korunan kuytu köşelerinde, maki elemanlarının türce arttığı görülür. Özellikle Küre dağlarında, psödomaki içinde yer alan maki elemanlarının sayısının 8-10 türe, bazılarının eriştikleri yükseltilerinin ise 1000-1300 metrelere kadar ulaştığı görülür.

Araştırmada Küre dağlarında psödomaki formasyonu içindeki maki elemanları ayrıntılı bir biçimde ele alınmış ve tablolştırılmıştır (Tablo 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11). Bu tablolara göre kütlede özellikle kıyı kesimlerde yer yer kızılçam (Pinus brutia), kestane (Castanea sativa), gürgen (Carpinus betulus), karaçam (Pinus nigra) ve meşe türlerinin tahrip edildikleri yerlerde ortaya çıkan psödomaki formasyonu içindeki maki elemanları³ kıyı kesimine bağlı kalmamakta, yer yer 500 – 600 metrelere, vadiler boyunca deniz etkisinin sokulabildiği yerlerde ise laden (Cistus salviifolius), funda (Erica arborea), akçakesme (Phillyrea latifolia), menengiç (Pistacia terbinthus), katran ardıcı (Juniperus oxycedrus), gibi bazı türler 1000 – 1300 m. lere kadar çıkabilmektedir. Sandal (Arbutus andrachne) ve kocayemiş (Arbutus unedo)'ün erişebildiği en büyük yükselti 700-900 metreler; mersin (Myrtus communis)'in 500 metre; defne (Laurus nobilis), katır tırnağı (Spartium junceum) ve boyacı katır tırnağı (Genista tinctoria)'nın 750-1000 metreler dir. Maki elemanları içinde sadece kıyı kesimine bağlı kalan tür mersin (Myrtus communis) dir.

Şekil 3. Küre Dağlarında Maki – Psödomaki Yayılış Alanları (Dönmez ve Aydınözü, 2012)

³ Sahamızda bulunan 12 maki elemanı şunlardır; funda (Erica arborea), kocayemiş (Arbutus unedo), sandal (Arbutus andrachne), menengiç (Pistacia terbinthus), defne (Laurus nobilis), akçakesme (Phillyrea latifolia), laden (Cistus salviifolius), katır tırnağı (Spartium junceum), katran ardıcı (Juniperus oxycedrus) ve mersin (Myrtus communis), boyacı katır tırnağı (Genista tinctoria), süpürge çalısı (Calluna vulgaris).

Kıyı kesimde kızılçam (*Pinus brutia*), mazı meşesi (*Quercus infectoria*), saplı meşe (*Quercus robur*), ıstranca meşesi (*Quercus hartwissiana*), kestane (*Castanea sativa*), karaçam (*Pinus nigra*), adi gürgen (*Carpinus betulus*), kayın (*Fagus orientalis*) ormanlarının tahribiyle sekonder formasyon olarak ortaya çıkan psödomaki içindeki maki elemanları, 500 metrenin üzerindeki yerlerde kestane, karaçam, sapsız meşe, kayın, gürgen, ispir meşesi, kayacık; Karadeniz ikliminin nemcil türleriyle birlikte çalı katını oluştururlar. Kıyı kesiminin bazı yerlerinde (Ayancık deresi vadisi) mersin (*Myrtus communis*), (Boğazköy civarı) defne (*Laurus nobilis*) en yaygın çalı türüdür. Aynı şekilde funda (*Erica arborea*), Kapıkaya – Kirazlı dere civarı (500 m.), Türkeli – Armutlu çayı (750 m.), Çamlarbatışı – Karsu vadisi, İspa çayı, Kabalı çayı (750 m.), Harzana mahallesi civarı; akçakesme (*Phillyrea latifolia*) Bartın – Karaçukur Kepez tepesi (750 – 900 m. ler); katran ardıcı (*Juniperus oxycedrus*) Gökırmak vadisinde (750 m.) kızılçam ve meşe ormanlarının alt katını oluşturan en yaygın çalılardır (Çoban ve Büyükoğlan, 2019: 59).

3. SONUÇ

Ormanların tahribi sonucu ortaya çıkan, Akdeniz ve Ege bölgelerinde maki topluluğu olarak; Marmara bölgesinde güney yüzlerde maki topluluğu, Karadeniz bölgesinde ise çoğunlukla psödomaki topluluğu olarak meydana gelen çalı formasyonudur. Karadeniz bölgesinde genellikle maki elemanlarının sayısı 5-6 türü geçmez. Bu türler genelde sandal (*Arbutus andrachne*), menengiç (*Pistacia terbinthus*), defne (*Laurus nobilis*), akçakesme (*Phillyrea latifolia*), funda (*Erica arborea*) ve katır tırnağı (*Spartium junceum*)’dan oluşur. Oysa yaptığımız bu araştırma ile Küre dağlarında bu türlere ilaveten kocayemiş (*Arbutus unedo*), laden (*Cistus salvifolius*), katran ardıcı (*Juniperus oxycedrus*) ve mersin (*Myrtus communis*), boyacı katır tırnağı (*Genista tinctoria*), süpürge çalısı (*Calluna vulgaris*) gibi türlerle beraber 11-12 ye ulaştığı görülür. Bu hususta en önemli rolü oynayan iklim faktörü sıcaklıktır. Akdeniz kıyılarından kuzeye doğru uzaklaşma ve yükseltinin artmasına bağlı olarak sıcaklığın giderek azalması maki tür ve sayısında azalmalara neden olabilmektedir. Akdeniz ikliminin karakteristik çalı formasyonu olan maki türleri sıcaklık anlamında kendilerine elverişli ortamı bulduklarında ise Küre dağlarında olduğu gibi hem tür sayısında artma hem de çok daha yüksekliklere kadar çıkabilmektedirler.

Bilindiği gibi Akdeniz iklimi güney kıyılarımızdan kuzeye doğru gidildikçe özelliklerini önemli ölçüde kaybetmesine rağmen etkisini Karadeniz kıyılarında da hissettirmesine bağlı olarak maki türleri için yaşam alanları oluşturmuştur. Karadeniz kıyı kesiminde orman tahrip sahaları ile Karadeniz etkisinin vadiler boyunca iç kısımlara sokulduğu, buna karşılık kuzey sektörlü serin ve soğuk rüzgârlarından korunan kuytu köşelerinde, maki elemanlarının türce arttığı, özellikle kızılçamlarla birlikte tipik bir Akdeniz adası olarak ortaya çıkan kesimlerde geniş bir yayılışa sahip oldukları görülür. Bu çalışma ile maki formasyonu ve türlerinin Karadeniz kıyılarında en fazla 5-6 türe ulaşabildikleri ve 150-200 m. yüksekliğe kadar çıkabildiklerinin düşüncesinin aksine, Küre dağlarında hem tür sayısının daha fazla, hem de uygun ortam bulmaları halinde çok daha fazla yüksek seviyelere kadar çıkabildikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca araştırma ile Karadeniz bölgesindeki maki tür sayısı ve erişebildikleri maksimum yükselti sınırının bilinenin aksine değişebileceğinin ortaya konulması bakımından önemlidir.

Etik Kurul Onayı

Bu araştırmanın kavramsal çerçevesinin hazırlanması, verilerin toplanması, verilerin analizi ve yorumlanması aşamalarının tamamında etik kurallara uygun hareket edilmiştir.

Karşılaşılabacak tüm etik ihlallerde ANKAD Dergisi Yayın Kurulunun hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır. Tüm sorumluluk yazarlara aittir. Bu çalışmanın ANKAD Dergisi dışında herhangi bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim. Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. “Maki Türlerinin Küre Dağlarında Erişebildikleri Maksimum Yükselteler” adlı çalışmanın verileri arazi incelemeleri ve saha araştırmasından elde edilmiştir. Dolayısıyla etik kurul izni gerektiren analizleri kapsamadığından etik kurul onayı gerektirmemektedir.

KAYNAKÇA

- Aktaş, H. (1994). İsfendiyar (Küre) Dağlarının Doğu Kesiminde Bitki Örtüsü İklim İlişkileri. 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: 9 Samsun.
- Atalay, İ. (1983). Türkiye Vegetasyon Coğrafyasına Giriş. İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, No: 19.
- Aydınözü, D. (2002). *Küre Dağları Doğu Kesiminin Bitki Coğrafyası*. Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydınözü, D. (2008). Maki Formasyonunun Türkiye’deki Yayılış Alanları Üzerine Bir İnceleme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1), 207-220.
- Dönmez, Y. (1985). Bitki Coğrafyası. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Yayınları, No: 3213.
- Dönmez, Y. Aydınözü, D. (2012). Bitki Özellikleri Açısından Türkiye. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi coğrafya dergisi.
- Çoban, A. ve Büyükoğlan, F. (2019). “Küre Dağları Batı Kesiminin Bitki Coğrafyası”. *Yusuf Dönmez (Ed.), (1. Baskı)*. Kastamonu: Kastamonu Üniversitesi Basımevi. ISBN:978-605- 4697-25-0.
- Erinç, S. (1977). Vegetasyon Coğrafyası. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Yayınları, No: 2276-92.
- İnandık, H. (1965). Türkiye Bitki Coğrafyasına Giriş. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Yayınları, No: 32.
- İnandık, H. (1969). Bitkiler Coğrafyası. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Yayınları, No: 32.
- Kaya, B. ve Aladağ, C. (2009). Maki ve Garig Topluluklarının Türkiye’deki yayılış Alanları ve Ekolojik Özelliklerinin İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 67-80.
- Yalçın, S. (1990). *Batı Karadeniz Bölümünün (Sakarya- Filyos Kesimi) Bitki Örtüsü*. Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EKLER**Tablo 1.** *Arbutus andrachne*'nin sahada eriştiği yükselteler.

Kesim	Yer	Maki türü	Yükselti (m)	Hakim ağaç türü
Küre Dağları Batı Kesimi	Bartın civarı Karaçubuk burnu	<i>Arbutus andrachne</i>	50	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Ayancık	“	50	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Karapınar çayı	“	150	<i>Q.cerris</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Gökçeli çayı civarı	“	200	<i>Q.infectoria</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kadının çayı	“	200	<i>Q. pubescens</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kirazlık dere	“	250	<i>Fagus orientalis</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Başköy mevki	“	300	<i>Castanea sativa</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Karatalim t.-Cide	“	300	<i>Q.robur</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Bacalı kaya	“	400	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarnıç deresi	“	400	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Şenpazar	“	450	<i>Castanea sativa</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Güzelyurt dere	“	500	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarnıç dere	“	500	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Karatalim t.-Cide	“	560	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Başköy mevki	“	700	<i>Q.petraea</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kırantarla tepe	“	900	<i>Q. infectoria</i>

Tablo 2. Arbutus unedo'nun sahada eriştiği yükseltiler.

Kesim	Yer	Maki türü	Yükselti (m)	Hakim ağaç türü
Küre Dağları Batı Kesimi	Bartın civarı Karaçubuk burnu	Arbutus unedo	50	Pinus brutia
Küre Dağları Doğu Kesimi	Harzana Mahallesi civarı	“	50	Quercus cerris
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kapıkaya	“	50	Pinus brutia
Küre Dağları Doğu Kesimi	Ayancık	“	50	Pinus brutia
Küre Dağları Batı Kesimi	Cide-Dikençalık	“	150	Pinus brutia
Küre Dağları Doğu Kesimi	İneblu- Camikebir mah.	“	150	Castanea sativa
Küre Dağları Doğu Kesimi	Karapınar çayı	“	150	Q.cerris
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kansa Tepe	En yaygın çalı	200	Castanea sativa
Küre Dağları Batı Kesimi	Karatalimlik	“	200	Q.infectoria
Küre Dağları Doğu Kesimi	Türkeli	“	200	Quercus robur
Küre Dağları Doğu Kesimi	Ayancık – Kömürgölü tepe	“	200	Q. hartwissiana
Küre Dağları Batı Kesimi	Akçadere civarı	“	250	Castanea sativa
Küre Dağları Doğu Kesimi	İnebolu N yüz	“	En yaygın çalı	Carpinus betulus
Küre Dağları Batı Kesimi	Şar burnu	“	300	Q.robur
Küre Dağları Batı Kesimi	Cide-Dikençalık	“	300	Carpinus betulus
Küre Dağları Batı Kesimi	Kapan yanı	“	300	Fagus orientalis
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kömürgölü tepe- Teke dere	“	400	Q. cerris
Küre Dağları Batı Kesimi	Şar burnu	“	450	Q.hartwissiana
Küre Dağları Doğu Kesimi	Güzelyurt dere	“	500	Pinus nigra
Küre Dağları Batı Kesimi	Çamköy-Yumru tepe	“	700	Carpinus betulus

Tablo 3. *Cistus salviifolius*'un sahada eriştiği yükseltiler.

Kesim	Yer	Maki türü	Yükselti (m)	Hakim ağaç türü
Küre Dağları Batı Kesimi	Bartın Dereköy civarı	<i>Cistus salviifolius</i>	50	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Harzana Mahallesi civarı	“	50	<i>Quercus cerris</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kapıkaya	“	50	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	İnebolu-Camikebir mah.	“	150	<i>Castanea sativa</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Yumurcak taşı tepe		200	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kansa Tepe	“	200	<i>Castanea sativa</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Türkeli	“	200	<i>Quercus robur</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kadının çayı	“	200	<i>Q. pubescens</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Ayancık – Kömürgözü tepe	“	200	<i>Q. hartwissiana</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	İnebolu N yüz	“	250	<i>Carpinus betulus</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kirazlık dere	“	250	<i>Fagus orientalis</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Asar tepe	“	300	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Paşalılar mevki	“	300	<i>Castanea sativa</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarıç deresini	“	400	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kömürgözü t. - Ayancık	“	400	<i>Fagus orientalis</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kömürgözü t.- Teke dere	“	400	<i>Q. cerris</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sakar tepe	“	450	<i>Castanea sativa</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Kara talimlik	“	500	<i>Fagus orientalis</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kirazlı dere – Işıklar tepe	“	500	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Gökırmak vadisi N yüz	“	550	<i>Q. pubescens</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Değirmen taşı	“	600	<i>Carpinus betulus</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Güney tepe	“	700	<i>Q. petraea</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Geyikdölübaşı – Armutlu çayı	“	850	<i>Q. harwissiana</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Dalbuköy-Mektepkıran	“	1000	<i>Fagus orientalis</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Kokurdandere-Araç çayı	“	1000	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Güneyveren tepe	“	1100	<i>Carpinus betulus</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Yukarı ark mahallesi	“	1125	<i>Carpinus betulus</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Otluk tepe – Sığıryalağı tepe	“	1250	<i>Pinus silvestris</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Otluk tepe – Sığıryalağı tepe	“	1300	<i>Q. robur</i>

Tablo 4. Erica arborea'nın sahada eriştiği yükselteler.

Kesim	Yer	Maki türü	Yükselti (m)	Hakim ağaç türü
Küre Dağları Doğu Kesimi	Harzana Mahallesi civarı	Erica arborea	En yaygın çalı	Quercus cerris
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kapıkaya	“	50	Pinus brutia
Küre Dağları Doğu Kesimi	Ayancık	“	50	Pinus brutia
Küre Dağları Batı Kesimi	Bartın-Dereköy	“	100	Pinus brutia
Küre Dağları Doğu Kesimi	İneblu- Camikebir mah.	“	150	Castanea sativa
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kansa tepe	“	200	Castanea sativa
Küre Dağları Doğu Kesimi	Türkeli	“	200	Quercus robur
Küre Dağları Doğu Kesimi	Ayancık – Kömürgözü tepe	“	200	Q. hartwissiana
Küre Dağları Doğu Kesimi	İnebolu N yüz	“	250	Carpinus betulus
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kirazlık dere	“	250	Fagus orientalis
Küre Dağları Batı Kesimi	Kara talimlik	“	300	Q.robur
Küre Dağları Batı Kesimi	Asar tepe	“	300	Pinus nigra
Küre Dağları Batı Kesimi	Kapan yanı	“	300	Fagus orientalis
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kokunkatlı dere	“	350	Q.hartwissiana
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kömürgözü tepe- Teke dere	“	400	Q. cerris
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kokunkatlı dere	“	450	Q.hartwissiana
Küre Dağları Batı Kesimi	Paşalılar mevki	“	500	Castanea sativa
Küre Dağları Doğu Kesimi	Evrenye çayı – Zerya çayı	“	550	Pinus silvestris
Küre Dağları Batı Kesimi	Karatalimlik-Cide	“	600	Fagus orientalis
Küre Dağları Batı Kesimi	Değirmendere-Ulus ç.	“	640	Carpinus betulus
Küre Dağları Batı Kesimi	Gökgözoğlu tepe	“	700	Carpinus betulus
Küre Dağları Batı Kesimi	Kurt girmez dere	“	750	Q.macranthera subsp.sypirensis
Küre Dağları Batı Kesimi	Demir dere civarı	“	800	Fagus orientalis
Küre Dağları Batı Kesimi	Dalbuköy-Mektepkıran	“	1000	Fagus orientalis
Küre Dağları Doğu Kesimi	Akveren mevki	“	1000	Carpinus betulus
Küre Dağları Batı Kesimi	Güneyveren tepe	“	1100	Carpinus betulus

Tablo 5. Juniperus oxcedrus'un sahada eriştiği yükseltiler.

Kesim	Yer	Maki türü	Yükselti (m)	Hâkim ağaç türü
Küre Dağları Doğu Kesimi	Harzana Mahallesi civarı	Juniperus oxcedrus	50	Quercus cerris
Küre Dağları Doğu Kesimi	Ayancık	“	50	Pinus brutia
Küre Dağları Batı Kesimi	Cide-Dikençalık dere	“	150	Pinus brutia
Küre Dağları Doğu Kesimi	Karapınar çayı	“	150	Q.cerris
Küre Dağları Doğu Kesimi	Türbe tepe – İspa çayı	“	160	Q. cerris
Küre Dağları Doğu Kesimi	Türbe tepe – İspa çayı	“	200	Q. hartwissiana
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kadının çayı	“	200	Q. pubescens
Küre Dağları Doğu Kesimi	İspa çayı – Düzpara tepe	“	250	Q. cerris
Küre Dağları Doğu Kesimi	Türbe tepe mevki	“	325	Q. hartwissiana
Küre Dağları Doğu Kesimi	Onlardağı tepe	“	400	Q.robur
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarnıç deresi	“	400	Pinus nigra
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kömürgölü tepe-Teke dere	“	400	Q. cerris
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kokunkatlı dere	“	450	Q.hartwissiana
Küre Dağları Doğu Kesimi	Güzelyurt dere	“	500	Pinus nigra
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarnıç dere	“	500	Pinus brutia
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kirencukuru dere	“	550	Q. cerris
Küre Dağları Doğu Kesimi	Gökırmak vadisi N yüz	En yaygın çalı	550	Q. pubescens
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kocabelen tepe	En yaygın çalı	600	Quercus petraea
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarımsak t. – Tuzlabası t.	“	750	Q. pubescens
Küre Dağları Doğu Kesimi	Gökırmak vadisi	“	750	Quercus infectoria
Küre Dağları Doğu Kesimi	Balıkçı dere – Kuzgun tepe	En yaygın çalı	800	Quercus infectoria
Küre Dağları Doğu Kesimi	Gökırmak –Aldız tepe	En yaygın çalı	800	Pinus nigra
Küre Dağları Doğu Kesimi	Değirmendere	En yaygın çalı	800	Q. petraea
Küre Dağları Doğu Kesimi	Çilekli dere - Kocabel tepe	“	850	Pinus brutia
Küre Dağları Doğu Kesimi	Geyikdölübaşı–Armutlu çayı	“	850	Q. harwissiana
Küre Dağları Doğu Kesimi	Değirmendere	En yaygın çalı	900	Q. petraea
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sungur tepe - Gökırmak	En yaygın çalı	1000	Pinus nigra
Küre Dağları Doğu Kesimi	Göl dağ – Kale dere	“	1000	Q. cerris

Tablo 6. *Laurus nobilis*'in sahada eriştiği yükselteler.

Kesim	Yer	Maki türü	Yükselti (m)	Hâkim ağaç türü
Küre Dağları Doğu Kesimi	Bartın Karaçubuk burnu	<i>Laurus nobilis</i>	50	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Harzana mah. civarı	“	50	<i>Quercus cerris</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kapıkaya	“	50	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Ayancık	“	50	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	İnebolu- Camikebir mah.	“	150	<i>Castanea sativa</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Karapınar çayı	“	150	<i>Q.cerris</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Türbe t. – İspa çayı	“	160	<i>Q. cerris</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Cide-Karatalimlik	“	200	<i>Q.infectoria</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kadının çayı	“	200	<i>Q. pubescens</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Ayancık – Kömürgölü t.	“	200	<i>Q. hartwissiana</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	İnebolu N yüz	“	250	<i>Carpinus betulus</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	İspa çayı – Düzpara tepe	“	250	<i>Q. cerris</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Dereköy civarı	“	300	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Boğazköy civarı	“	En yaygın çalı	<i>Carpinus betulus</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Karardın sırtı	“	En yaygın çalı	<i>Carpinus betulus</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Asar tepe	“	300	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Paşalılar mevki	“	300	<i>Castanea sativa</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Kartal tepe	“	400	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kömürgölü tepe - Ayancık	“	400	<i>Fagus orientalis</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Güney tepe	“	450	<i>Fagus orientalis</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarnıç dere	“	500	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Dededağı mevki	“	1000	<i>Fagus orientalis</i>

Tablo 7. *Myrtus communis*'in sahada eriştiği yükselteler.

Kesim	Yer	Maki türü	Yükselti (m)	Hâkim ağaç türü
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kapıkaya	<i>Myrtus communis</i>	50	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Ayancık	En yaygın çalı	50	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Cide Dikençalık mevki	“	150	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Onlardağı tepe	“	400	<i>Q.robur</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Kara Talimlik tepe	“	500	<i>Fagus orientalis</i>

Tablo 8. *Phillyrea latifolia*'nın sahada eriştiği yükselteler.

Kesim	Yer	Maki tür	Yükselti	Hâkim ağaç türü
Küre Dağları Batı Kesimi	Bartın-Karaçubuk burnu	<i>Phillyrea latifolia</i>	En yaygın tür	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Harzana Mahallesi civarı	“	50	<i>Quercus cerris</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	İnebolu- Camikebir mah.	“	150	<i>Castanea sativa</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Karapınar çayı	“	150	<i>Q.cerris</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Türbe tepe – İspa çayı	“	160	<i>Q. cerris</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Türkeli	“	200	<i>Quercus robur</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kadının çayı	“	200	<i>Q. pubescens</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Ayancık – Kömürgölü t.	“	200	<i>Q. hartwissiana</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	İnebolu N yüz	“	250	<i>Carpinus betulus</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	İspa çayı – Düzpara tepe	“	250	<i>Q. cerris</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Asar tepe	“	300	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Paşahlılar mevki	“	300	<i>Castanea sativa</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarıç deresi	“	400	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kömürgölü t.- Teke dere	“	400	<i>Q. cerris</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Esenler deresi civarı	“	500	<i>Ostrya carpinifolia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kirazlı dere – Işıklar tepe	“	500	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Güzelyurt dere	“	500	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarıç dere	“	500	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kirencükuru dere	“	550	<i>Q. cerris</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Değirmen dere-Araç çayı civarı	“	600	<i>Carpinus betulus</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarıç dere – Kirencükuru dere	“	600	<i>A. bornmuelleriana</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	İnebolu kuzey yüz	“	650	<i>Pinus silvestris</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Kokardan çayı-Araç çayı civarı	“	700	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Güney tepe	“	750	<i>Q.petraea</i>

Küre Dağları Batı Kesimi	Tekke kurum	“	750	Junperus excelsa
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarımsak t. Tuzlabası t.	“	750	Q. pubescens
Küre Dağları Doğu Kesimi	Geyikdölübaşı–Armutlu çayı	“	850	Q. harwissiana
Küre Dağları Batı Kesimi	Kepez tepe	“	En yaygın çalı	Q.petraea
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kırantarla tepe	“	900	Q. infectoria
Küre Dağları Batı Kesimi	Çiğdemli tepe	“	960	Carpinus betulus
Küre Dağları Batı Kesimi	Gökgözoğlu tepe	“	1000	Carpinus betulus
Küre Dağları Batı Kesimi	Delikli kaya tepe	“	1000	Carpinus betulus
Küre Dağları Doğu Kesimi	Çatalzeytin Türbe tepe	“	1000	Quercus petraea
Küre Dağları Batı Kesimi	Delikli kaya tepe	“	1100	Ostrya carpinifolia
Küre Dağları Batı Kesimi	Güneyveren t.	“	1100	Q.petraea
Küre Dağları Batı Kesimi	Yukarı ak mevkii	“	1125	Carpinus betulus

Tablo 9. Pistacia terebinthus'un sahada eriştiği yükselteler.

Kesim	Yer	Maki türü	Yükselti (m)	Hakim ağaç türü
Küre Dağları Batı Kesimi	Bartın-Karaçubuk burnu	Pistacia terebinthus	50	Pinus brutia
Küre Dağları Batı Kesimi	Bartın-Boğazköy	“	100	Carpinus betulus
Küre Dağları Doğu Kesimi	Karapınar çayı	“	150	Q.cerris
Küre Dağları Batı Kesimi	Yumurcak taşı tepe	“	200	Pinus nigra
Küre Dağları Batı Kesimi	Asar tepe	“	300	Pinus nigra
Küre Dağları Doğu Kesimi	Evrenye köyü	“	400	Castanea sativa
	Olacaklar t.			
Küre Dağları Batı Kesimi	Esenler dere civarı	“	500	Ostrya carpinifolia
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarıncı dere	“	500	Pinus brutia
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kirençukuru dere	“	550	Q. cerris
Küre Dağları Doğu Kesimi	Gökırmak vadisi N yüz	“	550	Q. pubescens
Küre Dağları Batı Kesimi	Değirmen d-Ulus çayı	“	600	Carpinus betulus
Küre Dağları Batı Kesimi	Mandıra-Kepez tepe	“	700	Q.petraea
Küre Dağları Batı Kesimi	Başköy civarı	“	750	Pinus nigra
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarımsak t.- Tuzlabası t.	“	750	Q. pubescens
Küre Dağları Doğu Kesimi	Gökırmak vadisi	En yaygın çalı	750	Quercus infectoria
Küre Dağları Doğu Kesimi	Gökırmak – Aldız tepe	“	800	Pinus nigra
Küre Dağları Doğu Kesimi	Çilekli dere - Kocabel t.	“	850	Pinus brutia
Küre Dağları Batı Kesimi	Kepez tepe	“	884	Q.petraea
Küre Dağları Batı Kesimi	Çamköy-Yumru tepe	“	900	Carpinus betulus
Küre Dağları Batı Kesimi	Delikli kaya tepe	“	1100	Ostrya carpinifolia

Tablo 10. *Spartium junceum*'un sahada eriştiği yükselteler.

Kesim	Yer	Maki türü	Yükselti (m)	Hâkim ağaç türü
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kapıkaya	<i>Spartium junceum</i>	50	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Ayancık	“	50	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	İnebolu- Camikebir mah.	“	150	<i>Castanea sativa</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Türbe tepe – İspa çayı	“	160	<i>Q. cerris</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Gökçeli	“	200	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Cide-Karatalimlik	„	200	<i>Q.infectoria</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kansa Tepe	“	200	<i>Castanea sativa</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kadının çayı	“	200	<i>Q. pubescens</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	İnebolu N yüz	“	250	<i>Carpinus betulus</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	İspa çayı – Düzpara tepe	“	250	<i>Q. cerris</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Asar tepe	“	300	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Dikençalık-Irmak çayı	“	300	<i>Carpinus betulus</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Onlardağı tepe	“	400	<i>Q.robur</i>
Küre Dağları Batı Kesimi	Cevizler mevkii	“	450	<i>Fagus orientalis</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Gökırmak vadisi	“	750	<i>Quercus infectoria</i>

Tablo 11. *Genista tinctoria*'nın sahada eriştiği yükselteler.

Kesim	Yer	Maki türü	Yükselti (m)	Hâkim ağaç türü
Küre Dağları Doğu Kesimi	Karapınar çayı	<i>Genista tinctoria</i>	150	<i>Q.cerris</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kirazlık dere	“	250	<i>Fagus orientalis</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Onlardağı tepe	“	400	<i>Q.robur</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Sarnıç deresi	“	400	<i>Pinus nigra</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kirazlı dere – Işıklar tepe	“	500	<i>Pinus brutia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kuşlar deresi	“	500	<i>Fagus orientalis</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kavaklı tepe	“	600	<i>Quercus hartwissiana</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Duvarseki mevkii	“	700	<i>Pinus silvestris</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Kırantarla tepe	“	900	<i>Q. infectoria</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Karasu dere	“	1000	<i>Ostraya carpinifolia</i>
Küre Dağları Doğu Kesimi	Armutlu çayı – Hacıağaç t.	“	1000	<i>Fagus orientalis</i>